

Finansdepartementet
Postboks 8008
Dep. 0030 Oslo

Dato: 12.12.2018
Vår ref.: 18-1723
Deres ref.:

Behov for hjemler for utveksling av opplysninger fra a-ordningen

I forbindelse med arbeidet med «Digital samhandling offentlig – privat», kalt DSOP, ber vi med dette departementet fastsette en hjemmel som gir pensjonsleverandørene anledning til å hente ut lønnsinformasjon direkte fra a-ordningen.

Bakgrunn – om DSOP

DSOP er et samarbeid om digitalisering mellom store aktører i offentlig sektor og finansnæringen (Skatteetaten, Brønnøysundregistrene, Politiet, NAV, bankene, finansforetak og forsikringsselskapene). Arbeidet startet opp i 2016 og er basert på en samarbeidserklæring og høy grad av tillit mellom aktørene.

Det første prosjektet var «Samtykkebasert Lånesøknad» (SBL). Når kunder søker om lån i en bank eller i et finansforetak, kan låneyteren nå innhente kundens ligningsdata og informasjon om siste 6 måneder med lønn fra Skatteetaten/A-ordningen. Tidligere foregikk dette analogt (manuelt), gjennom papirutsendelser. Løsningen bygger på at kunden samtykker til deling av data i Altinn sin samtykkeløsning. Med SBL får kundene en mye bedre brukeropplevelse, bankene får høyere kvalitet i søknadsbehandlingen (slipper forfalskninger) og alt kan gjøres heldigitalt. Finanssektoren har beregnet at SBL gir en årlig samlet besparelse på ca. 1.1 milliarder.

«Kontrollinformasjon» er et annet prosjekt i DSOP – der bankene deler kontoinformasjon med Politiet, NAV og Skatteetaten (som har hjemmel til å be om informasjonen) digitalt, slik at disse etatene kan gjennomføre hyppigere og mer effektive kontroller og med bedre kvalitet enn med dagens analoge (manuelle) prosess.

Videre er «Konkursbehandling» et prosjekt der bankene skal benytte samme grensesnitt som «Kontrollinformasjon» for at bostyrerne gjennom Konkursbo-systemet

(Brønnøysundregistrene) får sperret konti i bankene umiddelbart, og deretter raskt får oversikt over konkursboet.

Begge prosjektene har startet pilotdrift og skal etter planen kunne tas i bruk av alle banker i løpet av 2019.

I tillegg er det en rekke øvrige pågående prioriterte prosjekter innenfor DSOP. På pensjons- og forsikringsområdet er for tiden følgende prosjekter prioritert:

- I prosjektet «Syke- og uføreinformasjon fra NAV» jobber NAV sammen med livselskapene for å effektivisere og digitalisere prosesser for informasjonsutveksling for å sikre at kundene skal kunne få utbetalinger mye raskere enn ved dagens analoge prosesser.
- I «Oppgjør etter dødsfall» ønsker man å kartlegge status i boet etter et dødsfall og å gjøre oppgjørprosessen enklere for de etterlatte. Domstolsadministrasjonen deltar også, og en av målsetningene er å digitalisere dagens papirbaserte prosess for skifteattest.

Gevinster ved at lønnsdata kan hentes ut digitalt fra a-ordningen

Alle bedrifter rapporterer lønns- og personaldata for sine ansatte til offentlige etater månedlig via a-meldingen. I tillegg rapporterer bedriftene de samme opplysningene til pensjonsleverandøren de har avtale med. Dobbeltrapporteringen har følgende uheldige sider som det er verdt å se nærmere på:

- Lavere produktivitet: Unødvendig ekstra arbeid for alle bedrifter med pensjonsavtale for sine ansatte, og for pensjonsleverandørene. Begge deler fører til lavere produktivitet enn nødvendig.
- Risiko for feil pensjonsopptjening: Arbeidsgivere rapporterer ikke lønns- og personalendringer like fortløpende til pensjonsleverandøren som til Altinn. Det kan medføre at det spares for lite til pensjon, noe som igjen kan føre til at den ansatte går glipp av avkastning. Enkelte ansatte kan også oppleve at de ikke får pensjonsopptjening eller meldes inn i risikodekninger, fordi de er uteglemt i systemet. Pensjonsleverandørene ønsker å unngå slik uheldig kundebehandling, feil i oppdatering av pensjonsordningen og omfattende oppgjørprosesser pga. dårlig datakvalitet.
- Utilsiktet utnyttelse av regelverket: Erfaringene tilsier også at enkelte bedrifter rapporterer ulik lønn til pensjonsleverandørene og a-ordningen, og som resultat kan

de ansatte få for lav sparing til pensjon enn det som er riktig, eller ingen oppsparing i de groveste tilfellene.

Ved å gi pensjonsleverandørene tilgang til lønns- og personaldata fra a-ordningen mener finansnæringen at man kan realisere følgende gevinster for:

- Enkeltmennesket

- I dag er det bedriftene som har ansvar for å vurdere hvilket pensjonsgrunnlag som gjelder for den enkelte. Den som rapporterer lønn i bedriftene kan imidlertid ofte ha manglende kunnskap om pensjonsregelverket. Med den foreslåtte løsningen flyttes vurderingen av hva som er pensjongivende inntekt over til pensjonsleverandøren. Dette vil gi riktigere pensjonsavsetninger og pensjonsutbetalinger.
- Erfaringen er at det gjøres ofte og til dels betydelige feil når 80.000 bedrifter skal rapportere lønn to ulike steder, og erfaringsmessig glemmer bedriftene ofte å innrapportere endringer i lønnsdata til sin pensjonsleverandør. Dette fører til at en del lønnstakere mottar for lave pensjonsinnskudd. dersom pensjonsleverandørene kan hente lønnsdata direkte fra a-ordningen blir risikoen for disse feilene betydelig redusert.
- Høyere produktivitet hos pensjonsleverandørene og mindre fare for svik (se under) vil resultere i at flere får riktig utbetalt pensjon.

- Samfunnet

- Ved å redusere rapporteringsbyrden slik at bedrifter kun rapporterer lønn ett sted og ikke to, frigjøres ressurser som kan gi økt produktivitet.
- Dersom bedriftene kun rapporterer lønnsdata til a-ordningen vil de også få et sterkere insentiv til å rapportere sluttdato til Altinn enn i dag, idet pensjonsleverandøren vil slutte å fakturere for pensjonsavsetning til denne tidligere arbeidstakeren.
- Beskyttelse av sensitive data: Færre steder å rapportere lønnsdata og færre steder der slike data er i bevegelse fra avsender til mottaker gir redusert sårbarhet og større trygghet for den enkelte mot data på avveie

- Arbeidsgiver

- Små bedrifter har færre ressurser til å gjøre fortløpende endringer hos pensjonsleverandøren ved endringer i lønn- og ansettelsesforhold. Ved å forenkle prosessen og redusere rapporteringsbyrden kan ressursene i bedriften benyttes til noe mer verdiskapende (konkurransedyktige).
- Effektiviseringsgevinst: Med en antagelse om at 80.000 selskaper sparer i snitt 2 timer per måned á 500kr/time vil besparelsen være 960 millioner kroner per år

- Risikoen for at bedrifter bevisst rapporterer data feil reduseres, og vil bidra blant annet til at konkurranse skjer på likere vilkår
- Pensjonsleverandørene
 - Pensjonsleverandører har som mål å gjøre korrekte pensjonsavsetninger og kunne tilby høyest mulig avkastning for kundene. Ved å redusere faren for svik og tilfellene av feilrapportering vil leverandørene øke kvaliteten på tjenesten de tilbyr.
 - Det anslås at i 2018 ble det i pensjonsleverandørenes systemer gjennomført over 10 millioner ajourhold i form av innmeldinger, utmeldinger og lønnsreguleringer. Disse dataene rapporterer bedriftene i dag dobbelt, til pensjonsleverandørene de har avtale med og til Altinn.
 - Produktivitet: Med en antagelse om at pensjonsleverandørene sparer anslagsvis 50 årsverk á 1,2 millioner kroner vil total besparelse for pensjonsleverandørene kunne bli på 60 millioner kroner per år.

Hjemmelsgrunnlag

Aktuelt hjemmelsgrunnlag for behandling av informasjonen fra a-ordningen og utleveringsgrunnlaget for EFF, Skatteetaten og NAV, er:

Etter lov om obligatorisk tjenestepensjon (OTP loven) § 2 har foretak en plikt til å ha en tjenestepensjonsordning for sine ansatte. Videre er det for arbeidsgivere for statlig og kommunalt ansatte en plikt å ha tjenestepensjon etter lov eller tariffavtale.

Minstekrav til pensjonsordningen er etter OTP-loven at årlig innskudd skal utgjøre 2 prosent av lønn mellom 1 og 12 G. I praksis rapporterer arbeidsgiver månedlig inn de ansattes lønn til sin pensjonsleverandør, hvoretter pensjonsleverandøren beregner innskudd og pris for innskuddsfritak og eventuelt uførepensjon som faktureres arbeidsgiveren.

Som beskrevet over vil det være en gevinst for alle involverte parter ved at pensjonsleverandøren kan innhente de aktuelle opplysningene direkte fra a-ordningen etter lov om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven). En slik tilgang vil bidra ytterligere med tilrettelegging for at arbeidsgivere effektivt kan oppfylle sine plikter, jf. a-opplysningsloven § 1.

Det er på det rene at pensjonsleverandørene har behandlingsgrunnlag for å innhente og behandle de aktuelle personopplysningene jf. personopplysningsloven og personvernforordningen artikkel 6 punkt 1 bokstav b, c og/eller f.

Tjenestepensjonsleverandørene kan i dag ikke gis tilgang til registeret, jf a-opplysningsloven § 8. For å kunne oppnå den ønskede effektivisering og gevinst, kreves således en endring, en utvidelse av a-opplysningsloven § 8.

Avsluttende merknad

Finans Norge ber med bakgrunn i ovennevnte om at a-opplysningsloven § 8 blir utvidet med et nytt ledd hvor pensjonsleverandører gis tilgang til å kunne hente ut nødvendige opplysninger fra registeret for det formål å administrere tjenstepensjonsordningen til den enkelte arbeidsgiver. I tillegg mener vi det bør gjøres en justering i a-opplysningsloven § 8 nåværende femte ledd, siden pensjonsleverandøren ikke nødvendigvis har hjemmel i lov for å innhente lønnsopplysningene fra arbeidsgiver.

Vi ber om at dere tar direkte kontakt med undertegnede hvis det er behov for ytterligere utdypinger eller ved spørsmål til ovennevnte innhold.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Livsforsikring og pensjon

Stefi Kierulf Prytz
direktør